

ОСТРОВСЬКА Маріанна

Закарпатський угорський інститут ім. Ф. Ракоці ІІ

e-mail: marianna.29.1984@gmail.com<https://orcid.org/0000-0001-8810-3810>**КОМПОНЕНТИ, КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ РІВНІВ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Підготовка нової генерації вчителів початкових класів, здатних відходити від традиційних форм і методів роботи з учнями і водночас сприймати й екстраполювати новий педагогічний досвід, нові технології, форми і методи роботи у свою професійну діяльність, спрямована на усвідомлення необхідності створення позитивного навчального середовища шляхом активізації інтелектуальних і почуттєвоемоційних ресурсів кожного учня. Саме тому виникає необхідність застосування у професійній освіті відповідних педагогічних технологій. Це, в свою чергу, актуалізує необхідність включення у предметно-методичну підготовку майбутніх учителів початкових класів відповідного змісту, вимагає переосмислення й пошуку нових організаційних форм і методів навчання, які покращили б його якість та ефективність, розширили та поглибили зміст професійної підготовки. Зазначене обумовлене новітніми тенденціями розвитку соціальних, міждержавних, культурних зв'язків у галузі професійнопедагогічної підготовки фахівців та є предметом особливої уваги держави, що відображено в основних документах, які визначають пріоритети освітньої політики України: закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про національну програму інформатизації», державні програми «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці» на 2006-2010 роки, Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, Концепція впровадження медіа освіти в Україні (2010 р.), Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні (2013 р.) тощо.

Ключові слова: професійна готовність, педагогічна діяльність, компоненти: когнітивний, ціннісно-мотиваційний, особистісно-діяльнісний.

DOI: <http://doi.org/10.31891/pcs.2022.3-4.5>**1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ**

Поняття "ефективність" у загальному випадку розуміють, як оцінку будь-якої цілеспрямованої діяльності, представлену у моделі з точки зору реалізації визначеної мети та завдань. У науковій літературі найбільш повно це поняття охарактеризовано у Великому тлумачному словнику (2005р.) (Технологія// Великий тлумачний словник сучасної української мови, 2003, с.257), де стверджується, що "ефективність – це відношення досягнутого результату (відповідно до того чи іншого педагогічного критерію) до максимально досягнутого чи заздалегідь запланованого результату" Для оцінювання ефективності підготовки майбутніх учителів до застосування інноваційних технологій навчання, з врахуванням сутності поняття "готовність до інноваційної освітньої діяльності» (розд.3.5), нами було визначено компоненти (параметри) такої готовності. Мова йде про величини, що характеризують основні якості процесу і зберігають своє постійне значення: ціннісно-

мотиваційну, когнітивну, операційно-діяльнісну складові освітньої діяльності. Для комплексного оцінювання готовності потрібно також розробити комплекс критеріїв і показників готовності студентів як до інноваційної освітньої діяльності, так і до застосування інноваційних технологій навчання. Під критеріями будемо розуміти міру, на основі якої здійснюється оцінювання будь-якої педагогічної якості, а під показниками – ознаки, які конкретизують певний критерій (Гончаренко, 1997, с. 181). Вкажемо основні позиції і підходи, які використовувалися нами для проектування системи критеріїв (Островська, 2021, с. 222), (Островська, 2022, с. 82):

- вибір необхідної кількості критеріїв та їх відповідність структурним компонентам розробленої моделі підготовки майбутніх учителів до застосування інноваційних технологій навчання;

- оптимальне поєднання характеристик якісних і кількісних критеріїв.

Окрім цього також були визначені вимоги до критеріїв готовності, які є важливими для майбутніх учителів у процесі застосування інноваційних технологій в початковій школі:

по-перше, вони повинні бути впорядкованими в ієрархічну систему таким чином, щоб відображати послідовність вирішення завдань на кожному етапі ступеневої підготовки; по-друге, вони мають бути наочними, доступними і повторюваними для розуміння всіма зацікавленими особами: насамперед, самими студентами, а також викладачами ЗВО, що беруть участь в експерименті.

2. АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Відповідно до характеру розв'язування педагогічних проблем у психолого-педагогічній теорії (В.Бондаря (Бондар, 2006, с. 26), С. Максименко (Максименко, Зайчук, & Клименко, 2004, с. 13), В. Сухомлинський (Сухомлинський, 1976, с.56) виділяють інтуїтивний, репродуктивний, моделюючий і дослідницький рівні педагогічної діяльності вчителя.

3. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Критеріальну базу нашого дослідження склали три групи критеріїв ціннісно-мотиваційного, когнітивного та операційно-діяльнісного компонентів готовності. До останніх двох груп критеріїв входив кількісний та якісний опис ефективності підготовки майбутнього вчителя початкових класів до застосування інноваційних технологій навчання. Зупинимось на їх аналізі.

4. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ

ОБҐРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Когнітивна складова оцінюється за двома критеріями: сформованість знань про основи інноваційної освітньої діяльності, суть інноваційних педагогічних технологій та інноваційного мислення студентів. Критеріями для оцінки якості знань про інноваційні технології навчання були вибрані: обсяг знань порівняно зі встановленим переліком; використання знань про інноваційну освітню діяльність та інноваційні технології навчання під час розв'язання навчальних педагогічних задач і практичних дій (якісний критерій).

Визначаючи показники когнітивного засвоєння діяльності, ми врахували загальноприйняті у вітчизняній дидактиці характеристики якості знань (Л.Зоріна, І.Лернер), які найбільш повно у практичному плані використані у дисертаційному дослідженні С.Мартиненко (Мартиненко, 2009, с.327-328). У результаті виконаної роботи отримали систему критеріїв і показників до застосування інноваційних технологій навчання, відображену в таблиці 1.

Вкажемо, що система критеріїв була визначена за аналогією побудови критеріїв оцінки якості засвоєння діагностичних знань, запропонованих С. Мартиненко (Мартиненко, 2008, с.32), С.Мартиненко (Мартиненко, 2009, с.329), а для оцінки сформованості засвоєних знань використані практичні рекомендації дисертаційного дослідження О.Шквир (Шквир, 2018).

Таблиця 1

Система критеріїв і показників сформованості знань про інноваційні технології навчання майбутніх учителів початкових класів

№	Критерії	Показники
1.	Обсяг знань порівняно з еталонним переліком (кількісний критерій) до застосування інноваційних технологій навчання	Повнота знань (визначається кількістю знань про ІОД, інноваційні педагогічні технології), конкретність знань (обсяг фактичних знань), глибина (характеризує кількість усвідомлених зв'язків знань про інноваційні технології навчання з іншими педагогічними знаннями), системність (відповідність засвоєної сукупності знань логіці та методам проведення педагогічних досліджень і інноваційної діяльності)
2.	Використання знань під час розв'язання навчальних педагогічних завдань і практичних дій (якісний критерій)	Гнучкість (виявляється у швидкості знаходження варіативних способів знань про інноваційні технології навчання), усвідомленість знань (засвоєність способів використання знань про інноваційні технології навчання), оперативність (застосування дослідницьких знань у стандартних і варіативних навчальних ситуаціях)

Визначаючи зміст другого критерію когнітивного компоненту готовності, передбаченого для оцінки ступенів сформованості педагогічного мислення студентів, ми виходили із розуміння сутності мислення як процесу формування і розробки способів розв'язання педагогічних завдань. У подальшому під педагогічним завданням будемо розуміти певним чином визначену структурну одиницю мисленнєвої діяльності вчителя, як це рекомендує Т.Бельчева (Бельчева, 2007, с. 145). Функції мислення будемо розглядати як завдання аналізувати конкретні педагогічні ситуації у певних видах діяльності, розробки планів і проектів їх вирішення, що детально обґрунтовано і розроблено в працях Ю.Гільбуха (Гільбух, 1993, с.102).

Розробляючи цей критерій, ми брали за основу розуміння сутності інноваційної освітньої діяльності, спрямованої на ефективне використання властивостей, характеристик і станів усіх компонентів конкретної педагогічної ситуації, на вироблення основ для прийняття і виконання вчителем практичних рішень. Показниками критерію сформованості педагогічного мислення стали якість аналізу й оцінки педагогічної ситуації, якість виокремлення педагогічної проблеми, якість створеного оперативного образу ситуації, якість педагогічних рішень (їх доцільність, ефективність, результативність).

Операційно-діяльнісна складова оцінюється за таким критерієм, як сформованість умінь до інноваційної освітньої діяльності. Процес діяльності у будь-якій сфері оцінюється з допомогою поняття "продуктивність", яка завжди досліджується поряд із творчою діяльністю. За результатами власних досліджень О.Матвієнко (Матвієнко, 2010, с. 259) приходять до висновку, що продуктивність освітньої діяльності – це, насамперед, характеристика її якості та результативності. Продуктивність педагогічного дослідження визначається завершеним продуктом, його кінцевим результатом. Виходячи із системи наукових досліджень у педагогічному вузі, продуктами науково-дослідної інноваційної освітньої діяльності студентів стають, насамперед, їхні освітні проекти, курсові та дипломні роботи, в окремих випадках

опубліковані праці. Ця система критеріїв була визначена за аналогією критеріїв оцінювання якості оволодіння діагностичними вміннями, розробленими С.Мартиненко (Мартиненко, 2009, с.329-330).

В аксіологічній галузі критерії розроблялися на основі існуючого в психології визначення ціннісного ставлення як психічного утворення, що акумулює в собі результати пізнання конкретного об'єкта дійсності, інтеграцію встановлених емоційних відгуків на цей об'єкт, а також поведінкових відповідей на нього (Ярова, 2013, с. 101).

Сформовані в певній діяльності ціннісні ставлення стають основою створення ціннісного характеру цього виду діяльності. Ціннісне ставлення спрямовує та коригує процес цілепокладання, отже, детермінує мотиви діяльності та оцінку результатів (Криворучко, 2010, с. 9). Мотиви навчальної діяльності за Н.Мойсеюком у дисертаційному дослідженні О.Шквир (Шквир, 2018, с.285-286), поділяє на три взаємопов'язані групи:

1. Безпосередньо-спонукальні мотиви, основані на емоційних проявах особистості, на позитивних чи негативних емоціях.

2. Перспективно-спонукальні мотиви, що ґрунтуються на розумінні значущості знання взагалі і навчального предмета зокрема.

3. Інтелектуально-спонукальні мотиви базуються на одержанні задоволення від самого процесу пізнання. Серед інтелектуально-спонукальних мотивів особливе місце посідають пізнавальні інтереси і потреби.

Значна частина науковців виділяють різні рівні пізнавального інтересу і відповідно до них визначають шляхи і створюють умови його формування. На наш погляд важливими і такими, що мають відношення до нашого дослідження, розподілені за рівнем складності, є наступні пізнавальні рівні:

1). Перший, елементарного пізнавального інтересу, виникає за рахунок сформованої уваги до конкретних фактів, описів, дій за наперед створеним зразком.

2). Другий, виникає науково-обґрунтований інтерес до залежностей, причинно-наслідкових зв'язків, які виникають в умовах інноваційної освітньої діяльності, до їх самостійного встановлення та інтерпретації.

3). Третій, вищий рівень, у творчій діяльності формуються науково-обґрунтовані інтерес і бажання до глибокого теоретичного аналізу результатів інноваційної освітньої діяльності. Поставлена мета досягається через отримані і засвоєні знання. Сформованість вищого рівня пізнавального інтересу свідчить про досягнення мети та сформовану пізнавальну потребу особистості.

Однією з передумов успішної діяльності вчителя є спроможність до адекватної самооцінки. У психології такий процес називається рефлексією, тобто процесом самопізнання суб'єктом внутрішніх психічних актів і станів. За умови низького рівня сформованості «Я-концепції» оцінки особистої діяльності, як правило, дослідник задовольняється на репродуктивному рівні і відмовляється від подальшої розробки будь-якої теми чи проблеми. Коли ж дослідник незадоволений повною мірою одержаними показниками і продовжує пошук нового, у нашому випадку інноваційного, рішення проблеми – спостерігається активізація його пошукової діяльності, зростають відповідальність, необхідність і потреба у саморозвитку і самовдосконаленні.

З урахуванням зазначеного структуру ціннісного ставлення до дослідницької інноваційної освітньої діяльності можна представити як сукупність мотивів емоційно-спонукальних, перспективно-спонукальних та інтелектуально-спонукальних. Відповідно, ми визначили три групи критеріїв ціннісно-мотиваційного компонента готовності майбутніх учителів до застосування інноваційних освітніх технологій навчання (Островська, 2022, с.86):

- емоційний (інтерес викликає сам процес оволодіння інноваційною освітньою діяльністю та його результати, виявлення зацікавленості до цього виду діяльності, до її підготовки);

- перспективний (майбутній учитель розуміє мету і завдання інноваційної освітньої діяльності, усвідомлює роль і значущість застосування інноваційних технологій у майбутній професійній діяльності);

- інтелектуальний (майбутній учитель виявляє значний пізнавальний інтерес до застосування інноваційних технологій навчання, наполегливість та активність у засвоєнні інноваційної освітньої діяльності, демонструє високий ступінь самостійності у виконанні інноваційних завдань, показує бажання якомога повніше оволодіти методикою проведення інноваційних педагогічних досліджень, бере на себе відповідальність за результати підготовки, прагне до саморозвитку, вдосконалення особистісних якостей).

Отже, у нашому дослідженні основними критеріями готовності майбутніх учителів до застосування інноваційних технологій навчання є особистісно мотиваційні, когнітивно-дослідницькі, діяльнісно-творчі вміння сформовані в майбутнього вчителя під час навчання в ЗВО. Наводимо перелік визначених критеріїв, на основі яких створюється кваліметричний механізм вимірювання рівнів готовності майбутніх учителів до застосування інноваційних технологій навчання в початковій школі (табл. 2).

Таблиця 2.

Система критеріїв готовності студентів до застосування інноваційних технологій навчання

№ п/п	Компоненти Готовності	Блок критеріїв	Відповідні критерії
1.	Ціннісно-мотиваційний	Особистісно мотиваційні	Емоційний, перспективний, інтелектуальний.
2.	Когнітивний	Особистісно мотиваційні	Сформованість знань про ІОД, сформованість педагогічного мислення
3.	Операційно-діяльнісний	Діяльнісно-творчі	Сформованість умінь, необхідних для ІОД

В основному, ці рівні залежать від кваліфікації та професійної підготовки вчителя, стажу його роботи, наявності й рівня розвитку педагогічних здібностей, рівня

інтелекту, розвиненого критичного мислення та загального рівня культури. Інтуїтивний рівень характеризується тим, що інноваційна освітня діяльність виконується під дією

певного спонукання, без належного рівня усвідомленості й осмисленості, іноді підсвідомо, без опори на досвід і отримані знання. Основний показник репродуктивного рівня – інформаційно-відтворювальна функція, за якою вчитель часто виступає лише посередником між новою інформацією й учнем. Моделюючий рівень свідчить про здатність підготовленого певним чином учителя змінювати педагогічні завдання, створювати власні їх зразки, а також використовувати нові методи і прийоми навчання, що вимагає від нього самостійності мислення, ініціативи й організованості. Дослідницький рівень передбачає як створення нестандартних педагогічних завдань, так і оригінальне застосування та виконання інноваційних освітніх дій щодо їх вирішення. Для творчо працюючих педагогів цей рівень характеризується інноваційною освітньою діяльністю, яка характеризується

створенням нового, незвичного, новими відкриттями в педагогіці і методиці навчання й виховання учнів – творчим використанням інноваційних технологій на практиці.

На основі вибраних критеріїв та з урахуванням особливостей рівнів педагогічної діяльності нами виокремлені творчий (високий), конструктивний (середній) і репродуктивний (низький) рівні готовності студентів (майбутніх учителів) до застосування інноваційних технологій навчання (Островська & Островський, 2021, с. 85).

Рівень готовності – це наявність та частота прояву визначених критеріїв та показників: проявляються завжди – творчий рівень; частіше проявляються, ніж не проявляються – конструктивний рівень; проявляються рідко – репродуктивний рівень (табл. 3).

Таблиця 3

Характеристика рівнів готовності майбутніх учителів початкової школи до застосування інноваційних технологій навчання

Рівні		
Репродуктивний	Конструктивний	Творчий
Ціннісно-мотиваційний		
Слабко виражений інтерес до майбутньої інноваційної діяльності; активність та інтерес до предметів, на яких вивчають основи інноваційної діяльності, носять непостійний характер; відсутня потреба саморозвитку.	Виявляє зацікавленість до інноваційної діяльності; усвідомлює значущість інноваційної діяльності у майбутній професійній діяльності; проявляє активність до предметів, під час вивчення яких знайомляться з основами ІОД; виникає потреба у саморозвитку.	Пізнавальний інтерес до інноваційної діяльності має стійкий характер; розуміє специфіку майбутньої інноваційної діяльності; виявляє активність та самостійність у процесі вивчення предметів, на яких знайомляться з основами ІОД; спрямованість на постійний саморозвиток.
Когнітивний компонент		
Знання основ інноваційної діяльності неповні, безсистемні, часто неусвідомлені; схильність до використання шаблонів під час розв'язання нестандартних педагогічних завдань, відсутність оригінальності, нестандартності мислення.	Знання основ ІОД повні, конкретні та системні, однак недостатньо глибокі та усвідомлені; готовність використовувати інноваційні знання у стандартних ситуаціях; орієнтація на виявлення деяких елементів продуктивного мислення; здатність до пошуку ефективних способів освітньої діяльності.	Повнота, конкретність, глибина та системність інноваційних знань; гнучкість, усвідомленість та оперативність використання інноваційних знань під час розв'язання навчальних педагогічних завдань; продуктивність мислення; доцільність педагогічних рішень.
Операційно-діяльнісний компонент		
Володіння окремими інноваційними вміннями, їх виконання в стандартних ситуаціях під керівництвом викладача; відсутність потреби у самоаналізі та самооцінці власної освітньої діяльності, яка носить репродуктивний характер.	Володіння інноваційними вміннями в стандартних і окремих нестандартних ситуаціях; планування, організація і здійснення ІОД під частковим контролем викладача; інноваційні дії частково впроваджуються на практиці	Використання інноваційних технологій в нестандартних ситуаціях; домінує самостійність і ініціативність в управлінні власною ІОД; розвинена здатність до аналізу та оцінювання ІОД.

Теоретично сформульовані рівні готовності майбутніх учителів початкових класів до інноваційної освітньої діяльності у процесі експериментальної роботи поступово уточнювалися, набуваючи практичного характеру. Перехід із рівня на рівень може відбуватися такими шляхами: у площині конкретної навчальної дисципліни; у межах певного рівня вищої освіти у разі переходу на наступний рівень ступеневої освіти; у процесі практичної професійної діяльності. Тому оцінка готовності майбутніх учителів до застосування інноваційних педагогічних технологій навчання передбачає не тільки розробки відповідних критеріїв, показників та рівнів, але й ситуації прояву сформованої готовності. Наводимо перелік визначених нами таких ситуацій відповідно до компонентів готовності.

1. Ціннісно-мотиваційний компонент.

Ситуації прояву: у процесі бесід, анкетування, спостереження, тестування, у процесі виконання творчих робіт; участь у виконанні проєктів у сформованих певним чином дослідних проблемних групах, на заняттях і позааудиторній роботі; під час проведення активної педагогічної практики в школах; під час участі у круглих столах, науково-практичних конференціях та семінарах, студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, освітніх виставах.

2. Когнітивний компонент.

Ситуації прояву: у процесі анкетування, тестування, педагогічного спостереження на семінарських та практичних заняттях; виконання дослідницьких завдань; у процесі розв'язання педагогічних задач; під час участі у науково-практичних конференціях та семінарах, круглих столах, студентських олімпіадах, конкурсах, турнірах тощо.

3. Операційно-діяльнісний компонент.

Ситуації прояву: у процесі спостереження за колективною групою діяльністю на семінарських та практичних заняттях, науково-дослідною роботою; під час виконання дослідницьких завдань, розв'язання педагогічних задач; у період проходження педагогічної практики; оцінювання результатів написання та захисту курсових та дипломних робіт, підготовці виступів на конференціях та матеріалів до опублікування.

5. ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

Отже, за допомогою розроблених критеріїв і показників готовності майбутніх учителів початкових класів до проведення інноваційної освітньої діяльності, впроваджені інноваційних педагогічних технологій безпосередньо в шкільну практику можна вимірювати якість їх підготовки до фахової діяльності з використанням традиційних та інноваційних технологій та умов, котрі створюються в школі, яка неперервно реформується та вдосконалює освітній процес. Реалізація мети і завдань дисертаційного дослідження, перевірка його загальної та часткової гіпотез, зумовили розробку концепції підготовки майбутніх учителів початкової школи до застосування інноваційних технологій в освітньому процесі. У самому загальному випадку, концепція (від лат. *conceptio* – розуміння, система поглядів, трактування будь-яких явищ, основна точка зору, ідея, провідний задум, конструктивний принцип різних видів діяльності; спосіб розуміння, тлумачення якихось явищ; основна ідея будь-якої теорії) – це ідейний і змістовно цілісний, аргументований, послідовний і завершений виклад оригінальної наукової теорії або версії у розгорнутому вигляді (*Технологія// Великий енциклопедичний словник*. URL: <http://www.vedu.ru/bigencdic/62617/> (дата звернення: 18.03.2020), (*Технологія// Великий тлумачний словник сучасної української мови* (2003). Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ-Ірпінь: Перун, 1245). Розробляючи критерії і показники готовності майбутніх учителів початкових класів, слід виходити з того, що підготовка майбутніх учителів початкових класів до застосування інноваційних технологій відбувається в процесі їх професійної підготовки, під час навчання у ЗВО. Цілісна система професійної підготовки майбутнього вчителя будується на основі органічної єдності загального, особливого й індивідуального (особистісного) понять. Поняття загальне є складовою загальнопедагогічної підготовки майбутнього вчителя, спрямованою на ефективне виконання фахових функцій, володіння всіма видами професійної діяльності; особливе – має свою специфіку, зумовлену

особливостями інноваційної освітньої діяльності вчителя; індивідуальне – відображає залежність підготовки від особистісних якостей учителя і в розвитку	спрямоване на підготовку до професійної самореалізації та самоактуалізації вчителя упродовж життя (Мартиненко, 2009, с. 151).
---	---

Література

1. Бельчева, Т. Ф. (2007). Формування готовності майбутніх учителів до складання та розв'язування навчально-пізнавальних завдань у початковій школі: дис. канд. пед. наук. Мелітополь, 251.
2. Бондар, В. І. (2006). Управління формуванням професійної компетентності вчителя// Освіта і управління. № 9, 20–27.
3. Гільбух, Ю. З. (1993). Темперамент и познавательные способности ученика. К.: Институт психологии АПН Украины, 272.
4. Гончаренко, С. (1997). Український педагогічний словник. К.: Либідь, 374.
5. Криворучко, Ю. М. (2010). Формування готовності майбутнього вчителя до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів: автореф. дис. канд. пед. наук. Чернігів, 21.
6. Максименко, С. Д., Зайчук, В. О., & Клименко, В. В. та інші. (2004). *Загальна психологія*/ за заг. ред. С. Д. Максименка. Вінниця: Нова Книга, 704.
7. Мартиненко, С. М. (2008). Діагностична діяльність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика: монографія. К.: КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 332.
8. Мартиненко, С. М. (2009). Система підготовки вчителя початкових класів до діагностичної діяльності: дис. докт. пед. наук. К., 476.
9. Матвієнко, О. В. (2010). Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів до педагогічної взаємодії у навчально-виховному середовищі школи першого ступеня: дис. доктора пед. наук. К., 496.
10. Островська, М. Я. (2021). Інноваційно-гуманістична педагогіка В.Сухомлинського і розбудова нової української початкової школи//*Збірник наукових праць РДГУ «Інноватика у вихованні»*. Рівне: РДГУ, № 14, 208-218.
11. Островська, М. Я. (2021). Модель формування готовності майбутніх учителів початкової школи до застосування інноваційних технологій// *Сучасні інноваційні та інформаційні технології в ХХІ столітті: колективна монографія*. Катовіце, Польща, 218–240.
12. Островська, М. Я., & Островський, О. О. (2021). Створення інноваційного середовища у початковій школі, яка здійснює освітній процес у міжкультурному середовищі// *Науковий вісник Ніжинського державного університету. Сер. Психолого-педагогічні науки*. № 1, 84–94.
13. Сухомлинський, В.О. (1976). Проблеми виховання всебічно розвинутої особистості// *Вибр. твори: У 5-ти томах*. К.: Радянська школа, Т. 1, 552.
14. *Технологія// Великий тлумачний словник сучасної української мови* (2003). Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ-Ірпінь: Перун, 1245.
15. *Технологія// Великий енциклопедичний словник*. URL: <http://www.vedu.ru/bigencdic/62617/> (дата звернення: 18.03.2020)
16. Шквир, О. Л. (2018). Теоретичні і методичні засади ступеневої підготовки майбутніх учителів початкової школи до проведення педагогічних досліджень: дис. докт. пед. наук. Житомир, 532.
17. Ярова, О. Б. (2013). Дидактичні основи організації навчання у початковій школі Євросоюзу// *Science and Education a New Dimension: Pedagogy and Psychology: scientific journal*. I(6) Issue: 10, 185–189.

References

1. Belcheva, T. F. (2007). Formation of future teachers' readiness to compose and solve educational and cognitive tasks in primary school: Candidate of Pedagogical Sciences. Melitopol, 251.
2. Bondar, V. I. (2006). Management of the formation of professional competence of the teacher // *Education and management*. № 9, 20-27.
3. Gilbukh, Y. Z. (1993). Temperament and cognitive abilities of the pupil. K.: Institute of Psychology of the Academy of Sciences of Ukraine, 272.
4. Goncharenko, S. (1997). Ukrainian pedagogical dictionary. Kyiv: Lybid, 374.
5. Kryvoruchko, Y. M. (2010). Formation of the future teacher's readiness for the development of artistic and creative abilities of junior schoolchildren: author's diss. Chernihiv, 21.
6. Maksymenko, S. D., Zaychuk, V. O., & Klivenko, V. V., et al. (2004). *General psychology / under the editorship of S. D. Maksymenko*. Vinnytsia: Nova Kniga, 704.
7. Martynenko, S. M. (2008). Diagnostic activity of the future primary school teacher: theory and practice: monograph. Kyiv: B.D. Grinchenko Kyiv Pedagogical University, 332.
8. Martynenko, S. M. (2009). The system of primary school teacher training for diagnostic activities: Doctor of Pedagogical Sciences. K., 476.
9. Matvienko, O. V. (2010). Theoretical and methodological foundations of training future teachers for pedagogical interaction in the educational environment of the first grade school: Doctor of Pedagogical Sciences. K., 496.
10. Ostrovska, M. Y. (2021). Innovative humanistic pedagogy of V. Sukhomlynsky and the development of a new Ukrainian primary school // *Collection of scientific works of RSU "Innovation in education"*. Rivne: RSU, № 14, 208-218.

11. Ostrovska, M. Y. (2021). Model of forming the readiness of future primary school teachers to use innovative technologies // *Modern innovative and information technologies in the XXI century: a collective monograph*. Katowice, Poland, 218-240.
12. Ostrovska, M. Y., & Ostrovsky, O. O. (2021). Creating an innovative environment in primary school, which carries out the educational process in an intercultural environment // *Scientific Bulletin of Nizhyn State University. Ser. psychological and pedagogical sciences*. № 1, 84-94.
13. Sukhomlynskyi, V.O. (1976). Problems of education of a fully developed personality // *Selected works: In 5 volumes*. K.: Soviet school, Vol. 1, 552.
14. *Technology // The Great Explanatory Dictionary of the Modern Ukrainian Language (2003)*. Compiled and edited by V. T. Busel. Kyiv-Irpin: Perun, 1245.
15. *Technology // The Great Encyclopedic Dictionary*. URL: <http://www.vedu.ru/bigencdic/62617/> (accessed 18.03.2020)
16. Shkvir, O. L. (2018). Theoretical and methodological principles of stage training of future primary school teachers for conducting pedagogical research: Doctor of Pedagogical Sciences. Zhytomyr, 532.
17. Yarovaya, O. B. (2013). Didactic bases of organization of education in primary school of the European Union // *Science and Education a New Dimension: Pedagogy and Psychology: scientific journal*. I(6) Issue: 10, 185-189.

Abstract
OSTROVSKA Marianna

COMPONENTS, CRITERIA AND INDICATORS OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS' READINESS TO USE INNOVATIVE TECHNOLOGIES

The training of a new generation of primary school teachers, who are able to depart from traditional forms and methods of working with students and at the same time perceive and extrapolate new pedagogical experience, new technologies, forms and methods of work in their professional activities, is aimed at realizing the need to create a positive educational environment by activating intellectual and sensory and emotional resources of each student. That is why there is a need to use appropriate pedagogical technologies in professional education. This, in turn, actualizes the need to include appropriate content in the subject-methodical training of future primary school teachers, requires rethinking and searching for new organizational forms and methods of training that would improve its quality and effectiveness, expand and deepen the content of professional training. This is due to the latest trends in the development of social, interstate, and cultural relations in the field of professional and pedagogical training of specialists and is the subject of special attention of the state, which is reflected in the main documents that determine the priorities of the educational policy of Ukraine: the laws of Ukraine "On Education", "On Higher Education" , "On the national informatization program", state programs "Information and communication technologies in education and science" for 2006-2010, Concept of implementation of state policy in the field of general secondary education reform "New Ukrainian school" for the period until 2029, Concept of media implementation of education in Ukraine (2010), Strategy for the development of the information society in Ukraine (2013), etc.

Keywords: *professional readiness, pedagogical activity, components, cognitive, value-motivational, personal-activity.*

Стаття надійшла до редакції 22.11.2022 р.

Бібліографічний опис статті:

Островська М. Компоненти, критерії та показники рівнів готовності майбутніх учителів початкової школи до застосування інноваційних технологій. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. 2022. № 3-4. С. 39-46.

Ostrovska M. (2022) Components, criteria and indicators of future primary school teachers' readiness to use innovative technologies. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, № 3-4, pp. 39-46.